

COFACE CEE TOP 500 RANKING

coface
FOR TRADE

**LISTOPAD
2023**

PUBLIKACJA COFACE

ZAWARTOŚĆ

4	ANALIZA	18	RANKING CEE TOP 500
6	RANKING KRAJÓW	42	PERSPEKTYWA GOSPODARCZA – Grzegorz Sielewicz, Główny Ekonomista Coface w Polsce i w Regionie Europy Centralnej
10	RANKING SEKTORÓW		
14	ZATRUDNIENIE		

15. edycja CEE TOP 500

Pomimo przewidywań szybkiego pogorszenia sytuacji gospodarek i przedsiębiorstw Europy Środkowo-Wschodniej z powodu wojny w Ukrainie, region ten okazał się stosunkowo odporny. Jednak w wyniku kryzysu energetycznego i gwałtownie rosnących kosztów, Europa Środkowo-Wschodnia doświadcza stopniowego spowolnienia.

Jarosław Jaworski
CEO
Coface w Regionie Europy
Środkowo-Wschodniej

Wolniejszy wzrost gospodarczy, zmienność na rynkach towarowych, napięte rynki pracy i wysoka inflacja należą do kluczowych czynników ryzyka wpływających na otoczenie biznesowe i zachowania konsumentów w Europie Środkowo-Wschodniej. 500 największych firm wyróżniło się odpornością i zdolnością do adaptacji oraz wykazały one rosnące przychody i wyższe zyski w 2022 roku.

SŁOWO OD JAROSŁAWA JAWORSKIEGO

Wolniejszy wzrost gospodarczy, zmienność na rynkach towarowych, napięte rynki pracy i wysoka inflacja należą do kluczowych czynników ryzyka wpływających na otoczenie biznesowe i zachowania konsumentów w Europie Środkowo-Wschodniej. 500 największych firm wyróżniło się odpornością i zdolnością do adaptacji oraz wykazały one rosnące przychody i wyższe zyski w 2022 roku.

Serdecznie zapraszam do zapoznania się z rankingiem Coface CEE Top 500, naszej corocznej publikacji prezentującej największe firmy działające w regionie Europy Środkowo-Wschodniej (CEE). Analiza ta, publikowana już po raz 15. jest powszechnie uznawana przez rynek za kluczowe źródło informacji dla przedsiębiorstw z Europy Środkowo-Wschodniej lub z nią powiązanych.

Jak co roku, publikacja odzwierciedla aktywność gospodarczą regionu w poprzednim roku, a także przedstawia prognozy. W najnowszej edycji rankingu CEE Top 500 jesteśmy świadkami niezwyklej odporności firm z Europy Środkowo-Wschodniej na poważne trudności, w obliczu których stanęły.

Prowadzenie działalności w Europie Środkowo-Wschodniej w ostatnich latach stanowiło duże wyzwanie. Początkowy szok wywołany pandemią COVID-19 poważnie zakłócił łańcuchy dostaw i zaburzył popyt ze strony klientów. Następnie Rosja dokonała inwazji na Ukrainę, co doprowadziło do nagłego wzrostu cen energii, które osiągnęły niemal rekordowy poziom, oraz zakłóceń w łańcuchu dostaw. Co więcej, inflacja i stopy procentowe gwałtownie wzrosły, a niedobory siły roboczej nadal stanowią problem. Pomimo tych wszystkich trudności, region Europy Środkowo-Wschodniej wykazał się niezachwianą siłą i zdolnością do adaptacji, o czym świadczył solidny wzrost PKB +4% (w porównaniu do 6,2% w poprzednim roku).

Z rankingu wynika, że wspomniane środowisko makroekonomiczne, w połączeniu z podwyższonymi kosztami, stanowiło grunt pod znaczne zwiększenie obrotów przedsiębiorstw. W 2022 r. całkowity obrót 500 największych firm regionu zwiększył się aż o 39,8% do 1,1 bln euro. Konkurencja zatem była bardzo duża. W edycji rankingu Top 500 z roku 2010, aby znaleźć się w zestawieniu, firmy Europy Środkowo-Wschodniej musiały wykazać minimalny przychód na poziomie 354 mln euro. W tym roku wartość ta wzrosła ponad dwukrotnie do 710 mln euro.

Niniejsza edycja rankingu Coface CEE Top 500 zapewnia nieoceniony wgląd w krajobraz gospodarczy regionu, demonstrując jego zdolność do przetrwania burz i kontynuowania ścieżki wzrostu.

Życzę miłej lektury.

1 SŁABNĄCA ODPORNOŚĆ NA WYZWANIA

Pomimo przewidywań szybkiego pogorszenia sytuacji gospodarek i przedsiębiorstw Europy Środkowo-Wschodniej z powodu wojny w Ukrainie, region ten okazał się stosunkowo odporny. Jednak w wyniku kryzysu energetycznego i gwałtownie rosnących kosztów, Europa Środkowo-Wschodnia doświadcza stopniowego spowolnienia.

COFACE CEE TOP 500

ANALIZA

Chociaż region Europy Środkowo-Wschodniej (CEE) był w stanie wyjść z kryzysu spowodowanego pandemią COVID-19, różne sektory nie zdołały powrócić do poziomów aktywności biznesowej obserwowanych w poprzedniej dekadzie. Potem przyszło kolejne wyzwanie: Rosja rozpoczęła inwazję na Ukrainę na pełną skalę, wywołując zarówno kryzys humanitarny, jak i gospodarczy, który wpłynął na region Europy Środkowo-Wschodniej. Chęć wsparcia Ukraińców dotkniętych wojną otworzyła dla nich granice do wielu krajów europejskich, także w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. Skutki gospodarcze były odczuwalne nie tylko w wyniku napływu uchodźców, ale także w postaci wzrostu kosztów i niedoborów różnych komponentów produkcyjnych. Ceny surowców energetycznych poszybowały w górę ze względu na status Rosji jako globalnego producenta i eksportera, zaopatrującego Europę w znacznym stopniu. Ponadto, zarówno Rosja, jak i Ukraina miały duży udział w globalnym eksporcie towarów rolnych i różnych metali wykorzystywanych w procesach produkcyjnych w wielu sektorach, co dodatkowo pogłębiło zakłócenia w łańcuchu dostaw. Te koszty zaczęły rosnąć już w 2021 r. w wyniku ożywienia po pandemii, a w 2022 r. wzrosły gwałtownie.

Podczas gdy nowe wyzwania pogłębiły niepewność, stopniowy spadek popytu i gwałtowny skok cen zapewniły stosunkowo solidne stopy wzrostu gospodarczego w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Średni wzrost PKB w regionie CEE osiągnął 4,0% w 2022 r., co było wprawdzie niższe niż 6,2% odnotowane w 2021 r., ale nadal przyzwoite w porównaniu z poziomami sprzed pandemii. Kraje Europy Środkowo-Wschodniej były w stanie wykorzystać swoją przewagę konkurencyjną i pozostały szeroko obecne na rynkach zewnętrznych. Po stronie krajowej, silny rynek pracy z niską stopą bezrobocia i solidnym wzrostem płac utrzymywał wzrost konsumpcji gospodarstw domowych, zwłaszcza biorąc pod uwagę wsparcie zapewniane przez środki socjalne w wielu krajach. Według obliczeń Eurostatu, średnia stopa bezrobocia w UE osiągnęła 6,2% w 2022 r., podczas gdy w tym samym okresie była niższa w Czechach (2,2%), Polsce (2,9%), na Węgrzech (3,6%), w Słowenii (4,0%), Bułgarii (4,3%), Rumunii (5,6%), Estonii (5,6%), na Litwie (6,0%) i Słowacji (6,1%).

Rosnące zapasy były kolejnym elementem, który wspierał solidne stopy wzrostu PKB w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. Ponieważ firmy stanęły w obliczu rosnących

kosztów operacyjnych, w tym cen komponentów i części, pospieszyły się z zakupami dostępnych czynników produkcji, aby uniknąć dalszego wzrostu ich cen. W rezultacie zapasy wzrosły do wysokich poziomów i stanowiły znaczny wkład we wzrost PKB w poszczególnych krajach, na przykład w Polsce, gdzie w pierwszym kwartale 2022 r. osiągnęły prawie połowę całkowitego wzrostu gospodarczego. Z obecnej perspektywy należy stwierdzić, że wiele firm gromadziło zapasy po wysokich cenach, uruchamiając proces pozbywania się zapasów w 2023 roku.

Wspomniane wyżej otoczenie makroekonomiczne i ogólny wzrost kosztów stały za rosnącymi obrotami przedsiębiorstw. Wyniki rankingu największych firm regionu z 2022 r. potwierdziły, że takie podmioty na tym skorzystały. Ranking Coface CEE Top 500 przedstawia sytuację ekonomiczną 500 największych firm w Europie Środkowo-Wschodniej mierzoną obrotami. Całkowity obrót w 500 największych firmach wzrósł o 39,8%, do 1,1 biliona euro. Średni obrót wzrósł do 2 287 mln euro w porównaniu z 1 635 mln euro w roku ubiegłym. Jednak walka o czołowe miejsca staje się coraz bardziej zacięta. W edycji rankingu Top 500 z 2010 r. minimalny przychód dla firmy kwalifikującej się do zestawienia wynosił 354 mln euro, a tym razem wartość ta wzrosła ponad dwukrotnie do 710 mln euro.

Zagregowane zyski netto wyniosły 54 745 mln euro (+46,5% w porównaniu do poprzedniego roku), a zatrudnienie w 500 największych firmach wyniosło 2,3 mln osób (+3,5%).

Niniejszy ranking wykorzystuje platformę internetową iCON firmy Coface służącą do gromadzenia danych finansowych, a także zapewnia indywidualne oceny kredytowe przedsiębiorstw. Ocena Coface wskazuje prawdopodobieństwo niewypłacalności spółki w ciągu 12 miesięcy od daty ustalenia wyniku, przy czym wartości wahają się od 0 (niewypłacalność/postępowanie wstępne/regulacja zadłużenia) do 10 (minimalne ryzyko). Średni wynik dla wszystkich 500 spółek giełdowych odzwierciedla niskie ryzyko z wartością 6,4. Tylko 2% uzyskało wynik 3 lub niższy, wskazujący bardzo wysokie ryzyko niewypłacalności. Zdecydowana większość uczestników (65%) wykazuje bardzo silne podstawy finansowe (wynik 6+). Najlepiej oceniane są firmy czeskie i słoweńskie ze średnią 7,0, podczas gdy przedstawiciele Estonii uzyskują najniższy wynik 4,7.

Trzech debiutantów w Top 10

Firmy w czołówce są już dobrze znane z poprzednich rankingów. PKN Orlen pozostaje na pierwszym miejscu niepokonany, umacniając swoją pozycję, ponieważ jego obroty wzrosły o 111%, po wzroście o 52% w poprzednim roku. Czeskie RWE (2. miejsce), międzynarodowy koncern naftowo-gazowy MOL Hungary (3. miejsce), węgierski MVM Energetika (4. miejsce), czeska Skoda Auto (5. miejsce), sieć handlowa Jeronimo Martins Polska (6. miejsce) i polska spółka energetyczna PGE (7. miejsce) były już na szczycie w poprzednich rankingach. Wszystkie z nich odnotowały wyższe obroty w 2022 r. w porównaniu z rokiem poprzednim, podczas gdy wzrost przychodów o trzycyfrowej dynamice odnotowały spółki zajmujące się obrotem energią elektryczną, takie jak RWE i MVM. Z drugiej strony, firmy motoryzacyjne były tym razem nieco słabiej reprezentowane w pierwszej dziesiątce. Utrzymała się tylko Skoda, choć straciła 2. pozycję (którą zajmowała w poprzednich dwóch latach) ze względu na niewielki wzrost obrotów - o 5% w 2022 roku. Nie tyle niski popyt, co wyzwania podażowe spowodowały słabe obroty w sektorze motoryzacyjnym w porównaniu z innymi branżami. Volkswagen Slovakia (11.) został zepchnięty z miejsca w pierwszej dziesiątce. Podobnie Audi Hungaria (14.). Oba te koncerny zajmowały miejsca w pierwszej dziesiątce w poprzednich latach.

Wśród nowych graczy w pierwszej dziesiątce znaleźli się dostawcy i sprzedawcy energii, którzy byli w stanie skorzystać z sytuacji rynkowej. Rumuński OMV Petrom

(8. miejsce) awansował o 17 pozycji, bułgarski Energy Holding (9. miejsce) awansował o 6 pozycji, a czeski OTE (10. miejsce) o 23 pozycje.

Jeśli chodzi o nowe podmioty w ogólnym rankingu, tym razem do 500 największych firm trafiły 82 nowe firmy. Rok temu takich podmiotów było 71. W tym czasie poprawiły się również dane finansowe nowych firm. Podczas gdy ich łączny obrót osiągnął 75,8 mld euro (udział 9,0% w całkowitym obrocie wszystkich sklasyfikowanych firm) w poprzednim rankingu, w obecnym wzrósł on do 111,4 mld euro (udział 9,7%).

Niech błyszczą gwiazdy - najlepsi

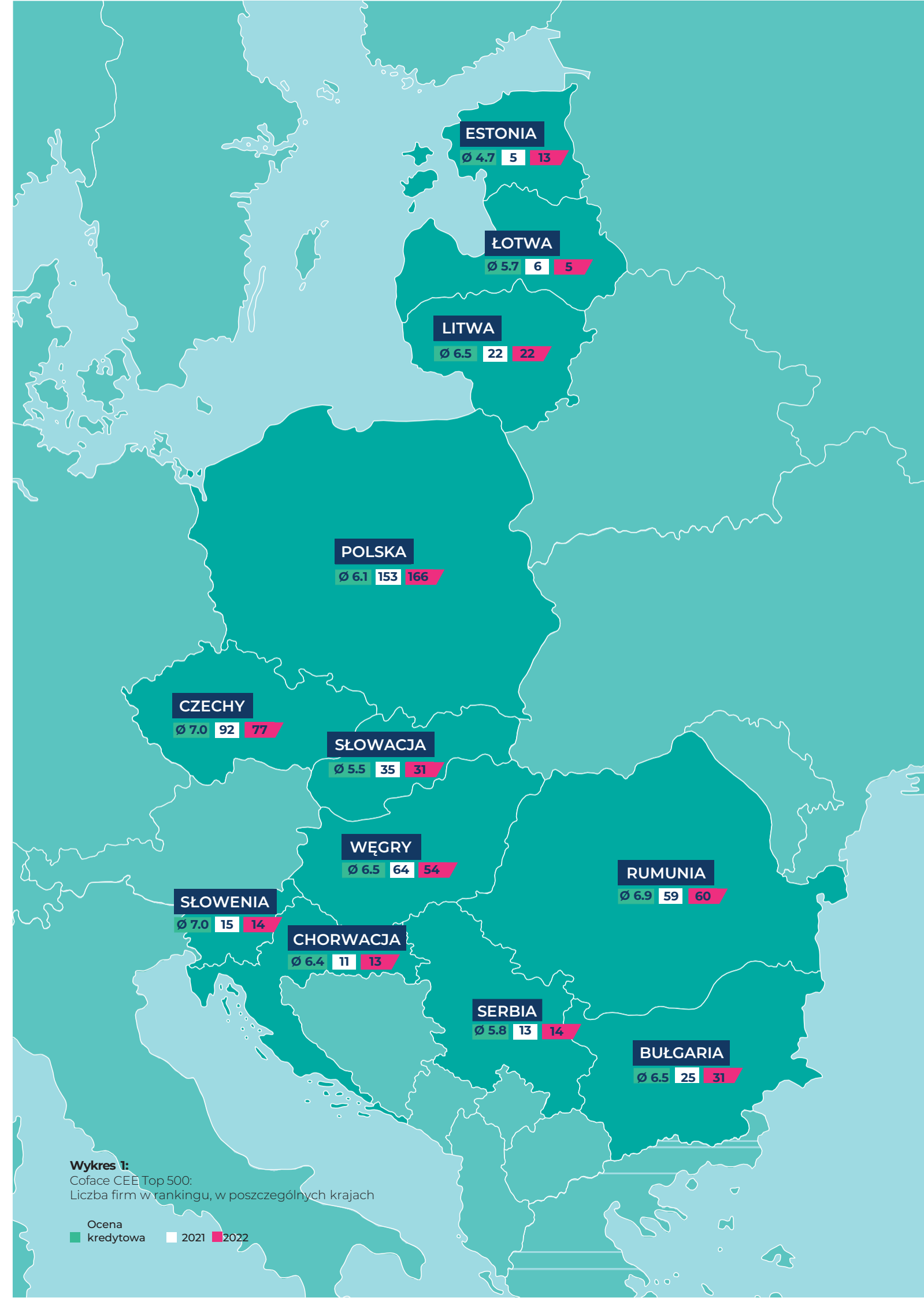
Niektóre spółki zasługują na szczególne wyróżnienie, ponieważ osiągnęły lepsze wyniki niż ich konkurenci i okazały się bardziej skuteczne niż w 2021 roku. Grupa ta obejmuje głównie spółki, które odzwierciedlały sytuację gospodarczą, tj. korzystały z ciągłego wzrostu cen surowców. Dotyczy to firm zajmujących się handlem i przesyłaniem energii elektrycznej, a także firm petrochemicznych, takich jak bułgarski TETs Maritsa Iztok 2 (139.), który awansował o 256 miejsc dzięki wzrostowi obrotów o 199%, chorwacki Petrol (263), który awansował o 231 miejsc, a także litewski Ignitis UAB (80.), który awansował o 214 miejsc oraz rumuński Tinmar Energy (165.), który awansował o 202 miejsca w rankingu.

2 RANKING KRAJÓW

Aktywność gospodarcza w krajach Europy Środkowo-Wschodniej spowolniła, ale największe firmy z tego regionu były w stanie odnotować solidne wyniki finansowe. Pomimo wyzwań, obroty i zyski wzrosły, choć w różnym stopniu w poszczególnych krajach.

Po raz kolejny to polscy uczestnicy zdominowali CEE Top 500 (33,2% wszystkich firm), następnie czescy (15,4%) i rumuńscy gracze (12,0%). Trzy pierwsze kraje z listy są siedzibą 60,6% wszystkich firm rankingu. Połowa, tj. sześć z dwunastu krajów

była w stanie zwiększyć swój udział w rankingu. Polska wykorzystała swoją zróżnicowaną strukturę gospodarczą i sektorową i odnotowała największy wzrost liczby przedstawicieli, z 13 spółkami więcej w porównaniu z rokiem poprzednim.

Na kolejnych miejscach, tym razem z większą liczbą podmiotów, znalazły się Estonia i Bułgaria (odpowiednio 8 i 6). Natomiast Czechy i Węgry odnotowały największy spadek liczby firm w rankingu, a mianowicie 15 i 8 firm mniej niż w poprzednim roku, co można częściowo przypisać szerokiej obecności sektora motoryzacyjnego w tych krajach.

Zwycięzcą jest...

Polska od lat zajmuje pierwsze miejsce zarówno w rankingu firm, jak i krajów. Kraj ten jest siedzibą największych firm w regionie (średni obrót w wysokości 2,5 mld euro), a łączny obrót wzrósł o 37,9% w 2022 r. w porównaniu z rokiem poprzednim. Polska jest największym krajem w regionie z największą liczbą mieszkańców, czyli potencjalną bazą konsumentów dla firm. Polskie firmy pozostały aktywne zarówno na rynku krajowym, jak i zagranicznym, a także korzystały z zaangażowania w łańcuchy dostaw.

Solidne tempo wzrostu PKB wynoszące 5,3% w 2022 r. umożliwiło Polsce na większą reprezentację firm w rankingu. W obecnej edycji znalazło się 166 firm z Polski, czyli o 13 więcej niż poprzednio. Zagregowane przychody osiągnęły 413,2 mld euro w 2022 r., a zyski netto wzrosły o 38,6% do 21,6 mld euro. Wyniki te nadal plasują kraj na niekwestionowanego zwycięzcę zarówno pod względem liczby firm, jak i generowanych przez nie obrotów. Średnia wartość oceny Coface Company Assessment wynosi 6,1, czyli poniżej średniej regionalnej wynoszącej 6,4.

Polska jest krajem o najbardziej zróżnicowanej strukturze przemysłowej. Żaden pojedynczy sektor nie dominuje wśród czołowych graczy, chociaż przemysł mineralny, chemikaliów, ropa naftowa, tworzywa sztuczne i farmaceutyka pozostają największe pod względem obrotów (27,2%), podczas gdy motoryzacja i transport stanowiły największą łączną liczbę firm (15,1%).

Drugie miejsce...

Pomimo największego spadku liczby reprezentowanych firm (15 podmiotów), Czechy zajęły drugie miejsce, podobnie jak poprzednio. Tym razem reprezentuje je łącznie 77 podmiotów (w porównaniu do 92 firm poprzednio) o łącznym obrocie 210 mld euro. Ten ostatni wzrósł w ciągu 2022 roku o 33,0%, jednak zyski netto wzrosły o 103,7%.

Czechy są siedzibą wielu firm motoryzacyjnych, które pozostają filarem przemysłu i stanowią największą część dużych firm. Sektor motoryzacyjny i transportowy pozostaje dominujący w rankingu czeskich firm pod względem obrotów sektora (38,3 mld euro; 18,2% udziału w całości), podczas gdy liczba firm również osiągnęła taki sam udział 18,2%, jaki odnotowały przedsiębiorstwa użyteczności publicznej i usługi publiczne (85,5 mld euro). Niemal połowę zagregowanych obrotów sektora motoryzacyjnego i transportowego wygenerowała sama Škoda Auto (18,4 mld euro, +5,0%).

Trzecie miejsce zajmuje...

Trzecie miejsce na podium przypadło Rumunii, która zastąpiła Węgry na tej pozycji dzięki 60 najlepszym graczom w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. Do firm z Rumunii dołączyła tylko jedna więcej w porównaniu z poprzednim rankingiem. Obroty rumuńskich firm wzrosły o 44,1% do 112,2 mld euro, podczas gdy zyski netto wzrosły o 142,5%, pokonując wszystkie inne kraje ze wzrostem na taką skalę.

Przemysł mineralny, chemikaliów, ropa naftowa, tworzywa sztuczne i farmaceutyki stanowią największy sektor wśród największych rumuńskich firm, ponieważ mają największy udział pod względem generowanych obrotów (32,0%). W dalszej kolejności plasują się usługi użyteczności publicznej oraz handel niewyspecjalizowany, których udział w obrotach wynosi odpowiednio 18,7% i 16,3%. Sektory mineralne i użyteczności publicznej są również sektorami o największej reprezentacji rumuńskich firm w obecnym rankingu.

Kolejni w zestawieniu...

Czwartym najbardziej znaczącym krajem są Węgry z 54 spółkami, czyli dziesięcioma mniej niż poprzednio. W porównaniu z poprzednim rokiem przychody największych węgierskich firm wzrosły o 44,7%, a zyski netto o 13,6%. Zagregowane obroty wyniosły 142,4 mld euro w 2022 r., a średnia ocena Coface osiągnęła 6,3, czyli nieco poniżej średniej dla Europy Środkowo-Wschodniej. Największymi sektorami wśród największych węgierskich firm są przemysł mineralny, chemiczny, ropa naftowa, tworzywa sztuczne i farmaceutyki, które mają największy udział pod względem generowanych obrotów (24,6%). W dalszej kolejności plasują się elektronika, informacja i telekomunikacja oraz motoryzacja i transport, których udział w obrotach wynosi odpowiednio 18,8% i 14,5%.

Piąte miejsce w rankingu zajęły ex aequo Słowacja i Bułgaria z 31 spółkami każda. Niemniej jednak, słowackie firmy odnotowały wyższe obroty niż bułgarskie, osiągając 66,3 mld euro, czyli o 26,5% więcej niż rok wcześniej, choć zyski spadły o 19,7%. Podobnie jak w Czechach, motoryzacja jest silnie reprezentowana przez największe firmy w kraju (37% według obrotów i 23% według liczby firm). Obroty firm z Bułgarii (59 mld euro) wzrosły o 69,9%, a zyski netto o 59,8%. Sektor użyteczności publicznej i usług publicznych był najbardziej dominującym sektorem, z udziałem 32% pod względem obrotów i 39% pod względem liczby firm.

W dalszej części rankingu znajduje się Litwa z 22 spółkami (tak samo jak poprzednio), a następnie Słowenia (14 spółek, o 1 mniej niż w poprzednim roku) i Serbia (14, +1), dalej Chorwacja (13, +2) i Estonia (13, +8); na końcu jest Łotwa (5, -1). Około 12% całkowitego obrotu Top 500 w Europie Środkowo-Wschodniej pochodzi z tych krajów.

Firmy z krajów bałtyckich i bałkańskich należą do najmniejszych w regionie, a ich średnie obroty wynoszą około 1,5 mld euro lub mniej, jak w przypadku Estonii. Mimo to nadal mają one największy udział w swoich krajach macierzystych. Aby poznać bardziej szczegółowy przegląd największych firm z tych mniejszych gospodarek, zachęcamy do zapoznania się z rankingiem Coface Baltic Top 50 i Coface Adriatic/Balkan Top 50 firm, w tym Macedonii i Czarnogóry, który można znaleźć na stronie www.cofacecentraleurope.com/News-Publications.

Porównując pozycje w rankingu CEE Top 500, najwięcej nowych podmiotów pochodzi z Polski, tj. 28 ze wszystkich 166 nowych pozycji w zestawieniu. Największy awans w rankingu również został osiągnięty przez polskie firmy (prawie 34% wszystkich podmiotów awansowało). Z drugiej strony, znaczna liczba firm z Polski odnotowała tym razem niższe pozycje, a 32% z nich spadło w rankingu. Następnie, czeskie podmioty stanowią 19% całkowitej liczby firm, które straciły swoje poprzednie pozycje.

" Pomimo największego spadku liczby reprezentowanych firm (15 podmiotów), **Czechy** ponownie zajęły drugie miejsce w **rankingu krajów**.

Tabela 1:
Coface CEE Top 500:
Przegląd krajów

POZYCJA	KRAJ	LICZBA FIRM W RANKINGU	OBROT W MILIONACH EURO	ZYSK NETTO W MILIONACH EURO	ZATRUDNIENIE	OCENA COFACE 2022	POPULACJA (W MILIONACH)	PKB NA MIESZKAŃCA (W EUR)	WZROST PKB (W %)	INFACJA (W %)	BEZROBOCIE (W %)	LICZBA OSÓB AKTYWNYCH ZAWODOWO (W MILIONACH)
1	Polska	166	413 166	21 628	1 211 171	A4	37,8	17 442	5,3	13,2	3,0%	15,2
2	Czechy	77	210 218	9 715	180 714	A4	10,8	26 327	2,4	14,8	2,2%	5,1
3	Rumunia	60	112 164	7 250	210 777	B	19,0	15 010	4,7	12,0	5,6%	7,7
4	Węgry	54	142 442	5 207	261 470	A4	9,7	39 420	4,6	15,3	3,6%	4,9
5	Słowacja	31	66 354	1 917	65 309	A4	5,4	20 200	1,8	12,1	5,9%	2,8
6	Bułgaria	31	58 952	4 727	31 367	B	6,4	12 400	3,4	13,0	4,3%	3,3
7	Litwa	22	47 736	1 776	161 943	A4	2,8	23 800	2,4	18,9	5,9%	1,5
8	Słowenia	14	30 997	352	32 405	A3	2,1	27 040	2,5	9,3	4,0%	1,0
9	Serbia	14	18 519	1 516	83 044	C	6,6	9 839	2,5	11,7	9,5%	3,1
10	Chorwacja	13	23 147	-203	31 021	A4	3,9	17 370	6,2	10,7	7,0%	1,7
11	Estonia	13	13 359	573	32 937	A3	1,4	27 040	-0,5	19,4	5,6%	0,7
12	Łotwa	5	6 354	286	16 400	A4	1,9	20 610	3,4	17,2	6,9%	0,9

3 RANKING SEKTORÓW

Trzy kluczowe sektory reprezentowane przez największe firmy w regionie nadal odpowiadają za znaczną część generowanych przychodów - prawie 58%. Tym razem jednak zmieniła się wiodąca grupa sektorów. Rosnące ceny surowców umożliwiły sektorowi usług komunalnych i publicznych na odnotowanie gwałtownego zwiększenia obrotów i zajęcie drugiego miejsca, spychając w dół sektor motoryzacyjny i transportowy.

Podobnie jak w poprzednim rankingu, tym razem wszystkie sektory zwiększyły obroty. Wzrost cen energii na światowych rynkach był kontynuowany, a nawet przyspieszył po rozpoczęciu przez Rosję pełnoskalowej inwazji na Ukrainę. Umożliwiło to zwiększenie obrotów firm produkujących i handlujących energią. Z tego powodu sektory użyteczności publicznej i usług publicznych, a także branże mineralna, chemikaliów, ropy naftowej, tworzyw sztucznych i farmacji odnotowały najwyższy wzrost obrotów w 2022 r., a mianowicie odpowiednio 64,1% i 60,9%. Następnie ceny towarów rolnych i różnych innych nakładów również wzrosły, a wszystkie sektory odnotowały dwucyfrową dynamikę wzrostu obrotów. Jedynym wyjątkiem była branża budowlana, która odnotowała skok o 8,1%.

Wiodąca pozycja sektora naftowo-gazowego

Rosnące ceny ropy naftowej i gazu ziemnego stworzyły możliwości generowania zysków z marż rafineryjnych. Spółki z Europy Środkowo-Wschodniej w tym sektorze prowadzą działalność głównie w segmencie downstream, tj. rafinacji i przetwarzania ropy naftowej i gazu. Należy zauważyć, że w sektorze tym działają nie tylko spółki naftowo-gazowe. Jak wspomniano powyżej, jego szeroki zakres obejmuje również tworzywa sztuczne i farmację, z których oba odnotowały stosunkowo solidny popyt i rosnące przychody.

W pierwszej dziesiątce rankingu znalazło się 3 przedstawicieli tego sektora: Polski PKN Orlen, jako największa firma w regionie Europy Środkowo-Wschodniej, węgierski MOL oraz rumuński OMV Petrom. W sektorze chemikaliów mineralnych, ropy naftowej, tworzyw sztucznych i farmacji 38 firm awansowało w rankingu. Średni wynik @rating dla sektora wynosi 6,6, czyli więcej niż ogólna średnia wynosząca 6,4.

Drugie miejsce zajmuje sektor użyteczności publicznej

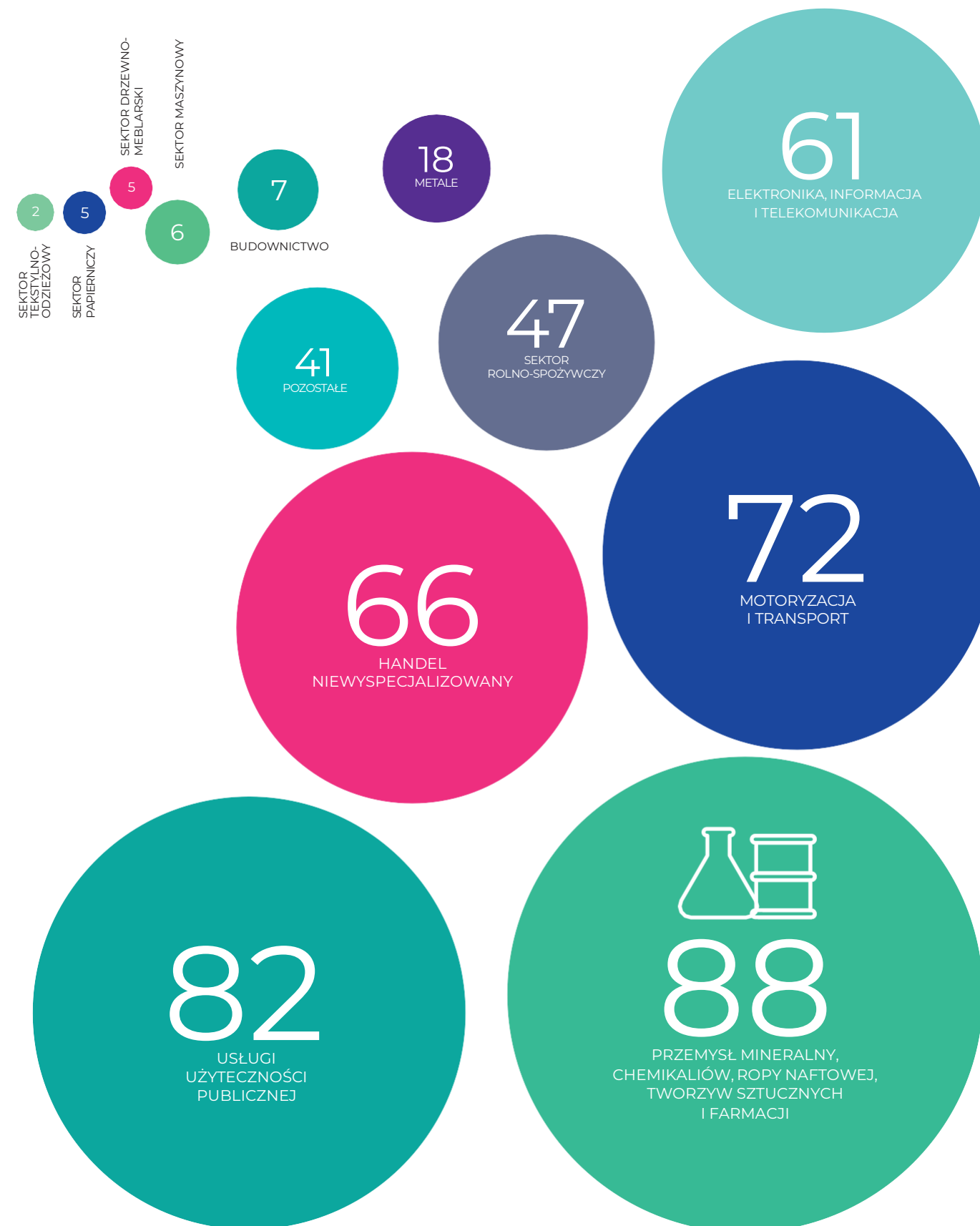
Sektor usług użyteczności publicznej awansował z czwartego na drugie miejsce dzięki niezwykłemu przyspieszeniu przychodów w opisanym powyżej otoczeniu makroekonomicznym. W porównaniu z rokiem poprzednim, był on w stanie zwiększyć liczbę reprezentantów w obecnym rankingu o 15, co stanowi największy wzrost wśród wszystkich sektorów. Co więcej, sektor ten odnotował imponującą poprawę pod względem wzrostu obrotów. Te wyniosły 241,3 mld euro, czyli o 64,1% więcej niż poprzednio. Zyski netto wzrosły o 68,3%. Największe udziały branża ta miała w Chorwacji (53,8%) i Czechach (40,7%), gdzie dominuje wśród największych graczy na lokalnym rynku. Wiele przedsiębiorstw użyteczności publicznej i usług publicznych jest własnością państwa i te zaangażowane są w ich strukturę własności. Największe firmy w tym sektorze można znaleźć w Polsce i Czechach. W pierwszej dziesiątce rankingu znalazły się dwie z tych firm: czeskie RWE i polskie PGE.

Motoryzacja i transport

Chociaż sektor motoryzacyjny i transportowy pozostaje w czołówce, w ostatnich latach zmagał się z trudnościami. Złożyło się na to wiele czynników. Po gwałtownym spadku popytu w 2020 r., gdy rozpoczęła się pandemia, nastąpił proces ożywienia, który spowodował wzrost cen i doprowadził do niedoborów czynników produkcji. Zakłócenia w łańcuchu dostaw miały krytyczny wpływ na podaż sektora, który ucierpiał jeszcze bardziej w 2022 r., kiedy dostępność różnych komponentów zmalała jeszcze bardziej. W Unii Europejskiej sprzedaż nowych samochodów osobowych spadła o 4,6% w 2022 r., głównie z powodu ograniczeń w dostawach. W rezultacie sektor nie był w stanie odnotować przychodów zgodnych ze swoim potencjałem. W obecnym rankingu znalazły się 72 firmy (14,4% ogółu) z sektora motoryzacyjnego i transportowego, czyli o 5 mniej niż poprzednio. Dzieje się tak nawet pomimo dziesięciu nowych pozycji w rankingu. 50 firm z tego sektora spadło w zestawieniu.

Wykres 2:

Coface CEE Top 500:
Liczba firm z rankingu w poszczególnych sektorach

13 KLUCZOWYCH SEKTORÓW NA ŚWIECIE

Oceny Coface opierają się na ponad 70 latach doświadczenia. Dane finansowe publikowane przez spółki giełdowe z 6 regionów geograficznych.

Pod uwagę branych jest 5 wskaźników finansowych: obroty, rentowność, wskaźnik zadłużenia netto, przepływy pieniężne i roszczenia zaobserwowane przez naszych menedżerów ds. ryzyka.

OCENY COFACE REGIONU CEE

Niskie Średnie Wysokie Bardzo wysokie

Znajdź więcej regionów na:

<https://www.coface.com/Economic-Studies-and-Country-Risks>

Kolejne pozycje w rankingu

Handel niewyspecjalizowany spadł na czwartą pozycję w obecnym rankingu i jest reprezentowany przez 66 firm, czyli o 10 mniej niż rok wcześniej, co oznacza największy spadek wśród wszystkich sektorów. Polska, największy rynek konsumencki w regionie Europy Środkowo-Wschodniej, jest domem dla największego gracza w tym sektorze: sieci handlowej Jeronimo Martins Polska. Pomimo przyspieszającej inflacji, konsumpcja gospodarstw domowych była odporna, przynajmniej w pierwszych miesiącach 2022 roku. Obroty największych firm w branży wzrosły do 129 mld euro (+19,3%), a firmy odnotowały również wyższe zyski netto (+11,1%). Średni wynik @rating wynosi 6,2, przy czym najsłabsze firmy mają siedzibę w Czechach, a najsilniejsze w Estonii (8,0).

Mimo że konsumenci nie ograniczyli całkowicie wydatków w ciągu 2022 r., zmniejszyli zakupy dóbr trwałego użytku. W związku z tym sektor elektroniki, informacji i telekomunikacji ucierpiał z powodu stopniowo pogarszającej się sytuacji gospodarczej. Liczba firm ICT w rankingu zmniejszyła się o pięć podmiotów, osiągając łącznie 61; ich łączny obrót wzrósł o 14,7% do 104 mld euro w 2022 roku. Zyski netto spadły o 24,8%, co oznacza największy spadek wśród wszystkich sektorów. Średni wynik @rating Coface wyniósł 6,1.

Główne branże uwzględnione do tej pory stanowią prawie 3/4 wszystkich sklasyfikowanych firm i 78,1% zagregowanych przychodów, co podkreśla ich znaczenie w regionie. Niemniej jednak, mniejsze sektory również przeszły kilka bardzo interesujących zmian w 2022 roku.

Szósty w rankingu sektor rolniczy, mięsny, rolno-spożywczy i winiarski jest reprezentowany przez 47 firm, tyle samo co rok wcześniej, ale stanowi tylko 5,5% całkowitego obrotu, choć ten wzrósł o solidne 27,0%. Co więcej, wspomniany sektor wygenerował zyski netto, które wzrosły o 94,6%. Największe firmy z tego sektora działają w Polsce i Rumunii.

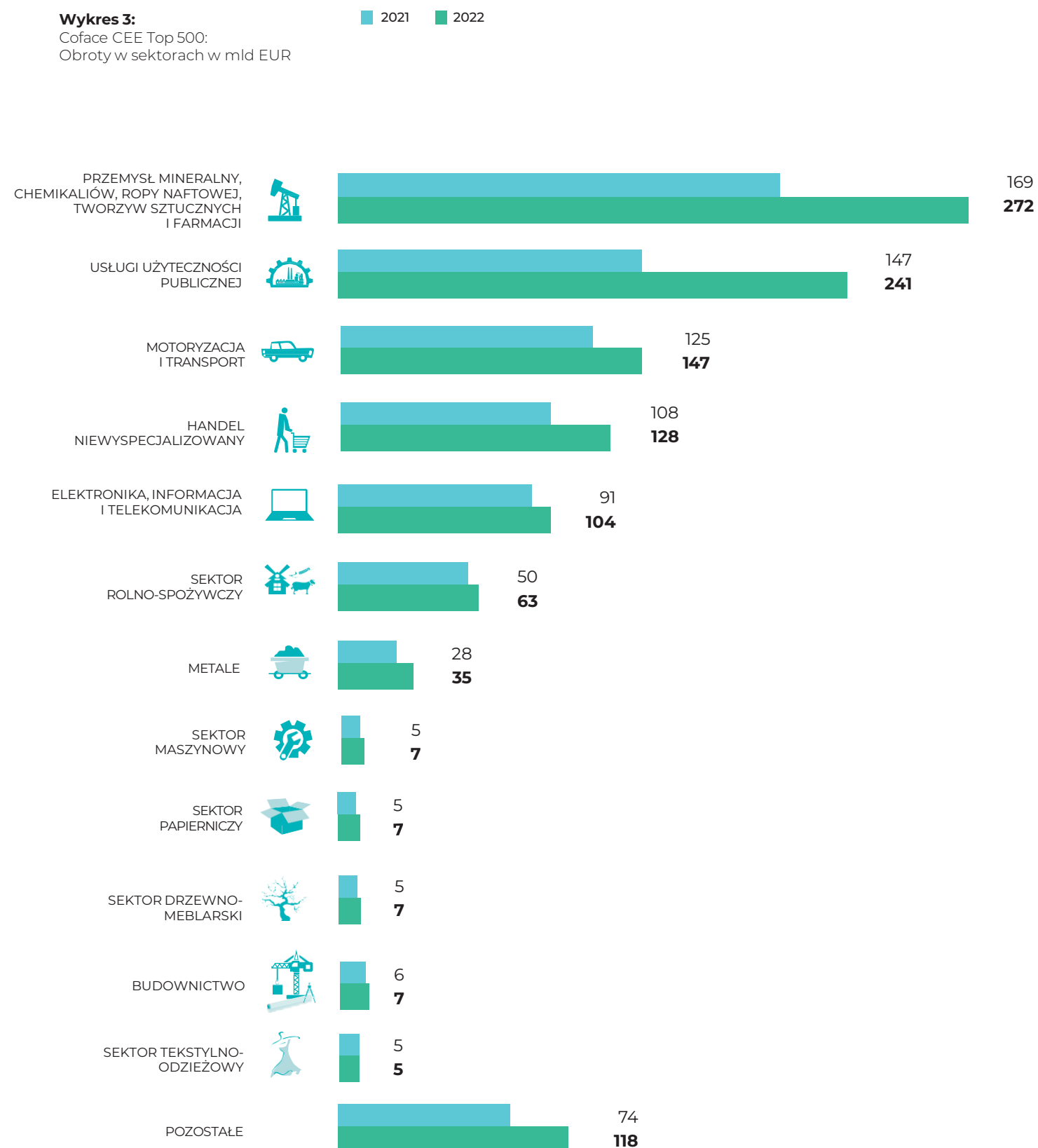
Kolejna pozycja w aktualnym rankingu należy do sektora metalurgicznego z 18 spółkami - to o trzy więcej niż poprzednio. Obroty wzrosły o 25,8%, osiągając 35,3 mld euro, podczas gdy zyski netto spadły o 17%. Wzrost obrotów w najmniejszym sektorze (2 firmy i 5,4 mld euro przychodów) tekstyliów, skóry i odzieży wzrósł o 15,9%. W przeciwieństwie do wzrostu obrotów, zyski netto spadły o 14,7%.

Najlepiej oceniana branża w CEE Top 500 jest bardzo mała. Branża drzewna i meblarska ma tylko pięciu przedstawicieli (tyle samo co poprzednio) w rankingu, ale firmy te mają bardzo solidne podstawy finansowe i średnią ocenę 8,5. Sektor odnotował wzrost obrotów o 37,5%, podczas gdy zyski netto wzrosły o 51,1%.

" Sektor usług użyteczności publicznej awansował z czwartego na drugie miejsce rankingu

Wykres 3:

Coface CEE Top 500:
Obroty w sektorach w mld EUR

4

ZATRUDNIENIE
I RYNEK PRACY
W REGIONIE CEE

Największe firmy są bardzo ważnymi pracodawcami w regionie. Rynek pracy w Europie Środkowo-Wschodniej pozostaje napięty i nadal trudno jest zatrudnić wykwalifikowanych pracowników. Firmy z rankingu Coface CEE Top 500 były w stanie zwiększyć całkowitą liczbę pracowników o 3,5% w 2022 roku.

Pomimo wyzwań i trwającego spowolnienia gospodarczego, rynek pracy w Europie Środkowo-Wschodniej pozostał korzystny dla pracowników. Czechy ponownie odnotowały najniższą stopę bezrobocia wynoszącą zaledwie 2,2%, zgodnie z metodologią Eurostatu. Polska była najbliższym tego wyniku z 2,9% w 2022 r., a następnie Węgry i Słowenia (odpowiednio 3,6% i 4,0%). Polska i Rumunia są również krajami, które zapewniły największą siłę roboczą w regionie, odpowiednio 15 i 8 milionów osób. W 2022 roku bezrobocie pozostało poniżej średniej UE (6,2%) w większości krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Łotwa, Chorwacja i Serbia odnotowały wyższe stopy bezrobocia niż średnia UE.

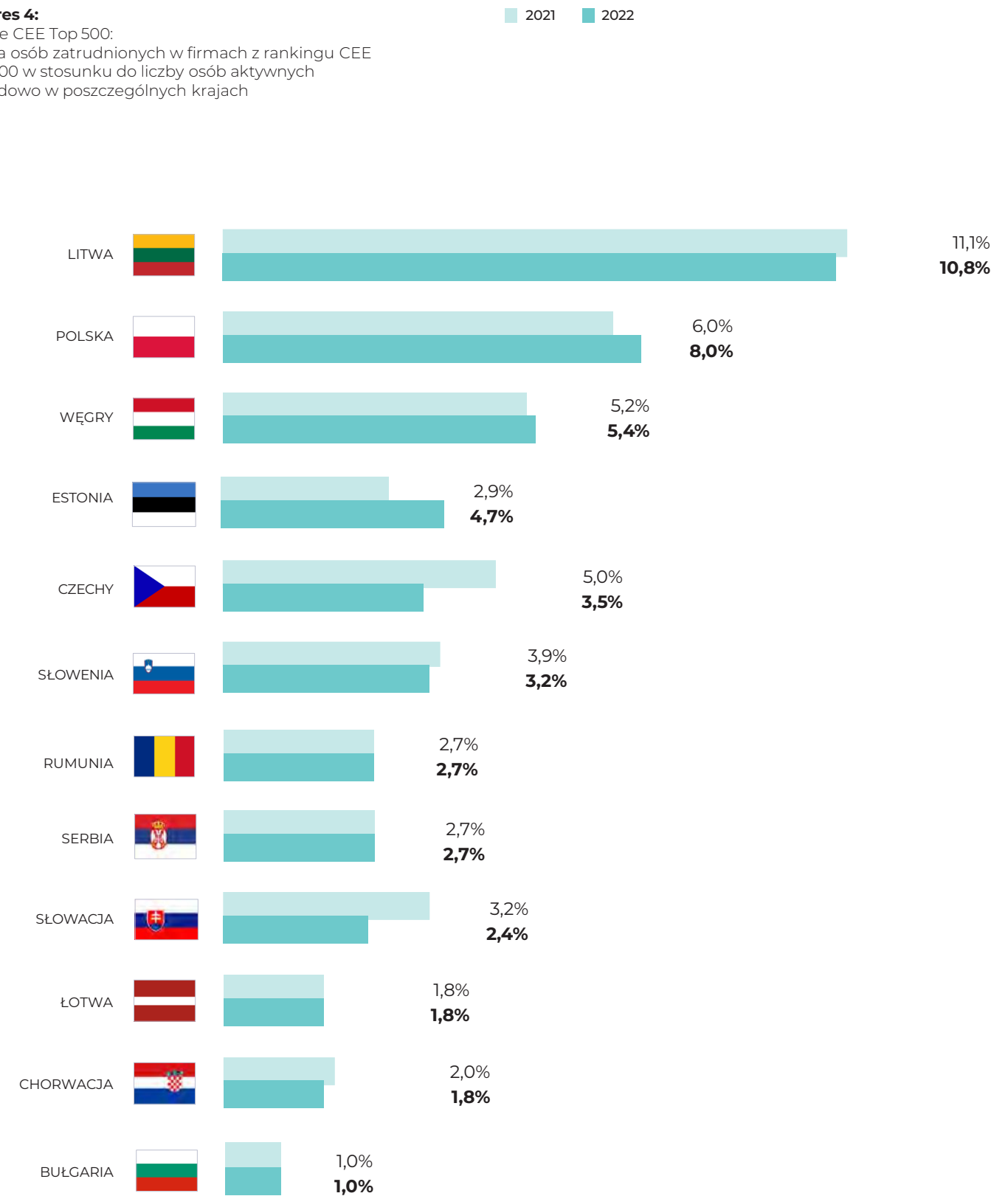
Po raz kolejny to w krajach południowo-wschodniej Europy bezrobocie osiągnęło najwyższy poziom w regionie. Bałkany miały w przeszłości bardzo wysokie stopy bezrobocia, które znacznie spadły w ciągu ostatnich kilku lat. Serbia osiągnęła jednocyfrową stopę bezrobocia na poziomie 9,4% w 2022 roku.

W 2022 r. rynek pracy w Europie Środkowo-Wschodniej charakteryzował się zbliżoną sytuacją jak w poprzednich latach. Niedobory siły roboczej były ponownie zgłaszane przez rosnącą liczbę firm jako bariera dla ich działalności biznesowej w wielu krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Nadal trudno jest zatrudnić wykwalifikowanych pracowników, a nominalny wzrost płac jest dynamiczny.

Wykres 4:

Coface CEE Top 500:
Liczba osób zatrudnionych w firmach z rankingu CEE Top 500 w stosunku do liczby osób aktywnych zawodowo w poszczególnych krajach

Firmy z CEE TOP 500 jako pracodawcy

Największe firmy w Europie Środkowo-Wschodniej zwiększyły łączne zatrudnienie o 3,5% do 2,3 miliona w 2022 roku. Mówiąc inaczej: 4,8% całkowitej siły roboczej w Europie Środkowo-Wschodniej pracuje dla jednej z nich, co stanowi 0,3 punktu procentowego więcej niż w 2021 r., potwierdzając, jak ważne są te podmioty dla rynku pracy w Europie Środkowo-Wschodniej.

Litwa pozostaje na szczycie listy jeśli chodzi o całkowity odsetek siły roboczej zatrudnionej przez największe firmy w kraju (10,8%), a następnie Polska (8,0%) i Węgry (5,4%). Spadek zatrudnienia w największych firmach odnotowano w sześciu krajach, przy czym największy w Czechach i Rumunii (odpowiednio o 1,5 i 0,9 punktu procentowego). W pozostałych sześciu odnotowano wzrosty, co jeszcze bardziej podkreśliło ich pozycję jako ważnych pracodawców w regionie. Były to w szczególności Polska (+2,0 punktu procentowego) i Estonia (+1,9 punktu procentowego).

Skupiając się na danych liczbowych, Polska jest domem zarówno dla największej populacji, i w konsekwencji największej siły roboczej w regionie. Jednak ponad 52% wszystkich pracowników CEE Top 500 pracuje dla polskich firm.

Węgry plasują się na drugim miejscu, ale nadal pozostają daleko w tyle z zaledwie 11,3% wszystkich pracowników Top 500. Następnie mamy Rumunię (11,3%) i Czechy (7,8%). Największymi pracodawcami w regionie są firmy z Polski: sieć handlowa Jeronimo Martins Polska (6. miejsce, 78 000 osób), Poczta Polska (200. miejsce, 66 000 osób) i Orlen (1. miejsce, 64 000 osób).

Zatrudnienie w branżach

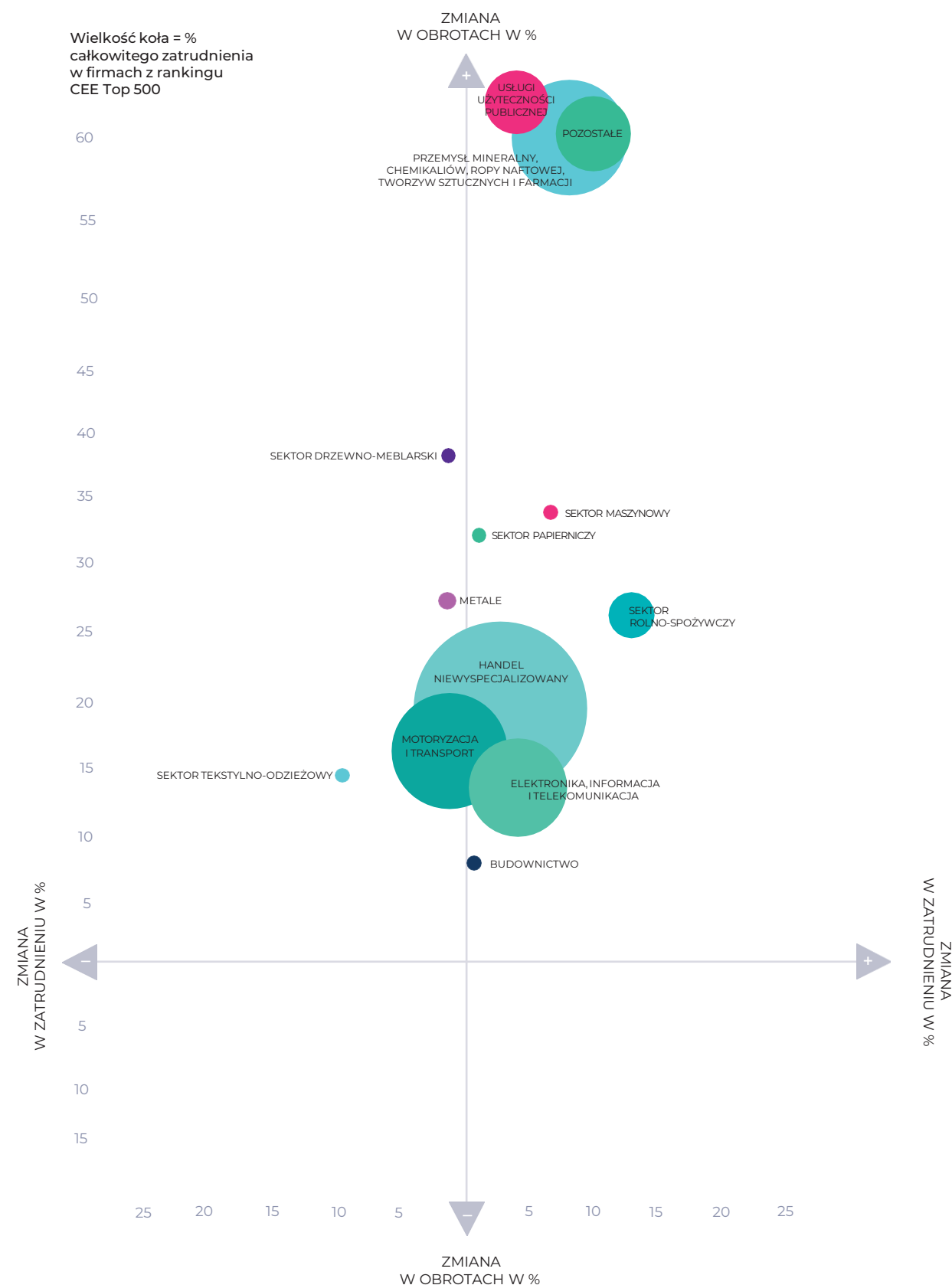
Jednym z powodów wysokiego odsetka pracowników w polskich firmach jest duży udział polskich detalistów w końcowym rankingu Top 500. Sektor handlu detalicznego wymaga dużej liczby pracowników, aby mógł funkcjonować. Sektor handlu niewyspecjalizowanego zwiększył zatrudnienie o 1,2% w 2022 r. i zatrudnił łącznie 0,5 mln osób (23,4%) w 2022 r., co czyni go największą branżą w rankingu pod względem liczby pracowników. Branża mineralna, chemikaliów, ropy naftowej, tworzyw sztucznych i farmacji zatrudniła 16,7% (+8,8%) ogółu pracowników Top 500 i była drugą co do wielkości bazą pracowników w rankingu CEE Top 500, a następnie branża motoryzacyjna i transportowa (16,1%), która zatrudniła o 0,6% mniej pracowników. 5 największych branż zatrudniło 78% wszystkich pracowników Top 500 w 2022 roku.

Ostatnim sektorem z dwucyfrowym udziałem w zatrudnieniu w CEE Top 500 pozostaje ICT (13,0%). Sektor ten zwiększył zatrudnienie o 4,7%.

4 z 13 sektorów odnotowały w ubiegłym roku spadek liczby pracowników. Oprócz wspomnianego wyżej sektora motoryzacyjnego i transportowego niższe zatrudnienie odnotowano głównie w sektorze tekstylnym (-10,8%). Z kolei sektor rolno-spożywczy (+13,2%) był liderem rekrutacji pracowników w 2022 roku.

Wykres 5:

Coface CEE Top 500:
Zmiana w obrotach i zatrudnieniu w sektorach

COFACE CEE TOP 500

RANKING

METODOLOGIA

CEE Top 500 to ranking obejmujący 500 największych firm w regionie Europy Środkowo-Wschodniej - na podstawie obrotów za rok kalendarzowy 2022. Badanie obejmuje podmioty z następujących krajów:

Bułgaria - Chorwacja - Czechy - Estonia - Węgry - Łotwa - Litwa - Polska - Rumunia - Serbia - Słowacja - Słowenia.

Do rankingu zakwalifikowane zostały jedynie firmy o obrotach równych lub wyższych niż 300 mln EUR, z wyłączeniem dostawców usług finansowych, takich jak banki, firmy ubezpieczeniowe, firmy leasingowe i brokerzy.

Obroty i zysk zostały przeliczone na EUR na podstawie kursu na koniec 2022 roku. Dane zostały zaczerpnięte z bazy danych Coface **ICON** i uzupełnione o informacje zewnętrzne.

Ranking nie uwzględnia spółek, które odmówiły podania wyników finansowych do czasu sfinalizowania listy CEE Top 500.

W OPARCIU O

ICON Insights for trade

RANKING CEE TOP 500

KLUCZOWE DANE

88 firm
Przemysł mineralny,
chemikalia,
ropa naftowa,
tworzywa sztuczne
i farmaceutyki

166 firm
Z Polski – Numer 1

46,5%
Wzrost zysków
netto

150 firm
Awansowało
w rankingu

4% CEE
Średni wzrost
PKB w 2022
roku

**2,3 milionów
EUR**
średni obrót

39,8%
Wzrost obrotów

**1,1 biliona
EUR**
Obrót w roku 2022

Matei Mihailescu
Dyrektor regionalny Coface
ds. informacji biznesowej

To już **15. edycja rankingu Coface CEE Top 500**, prezentującego najważniejsze informacje dla czołowych firm zlokalizowanych w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. Tworząc publikację wykorzystaliśmy **iCON Coface**, platformę do gromadzenia danych finansowych firm i przyznawania oceny kredytowej firmy. **iCON** to nowoczesne narzędzie BI, które zapewnia osobom zarządzającym ryzykiem wiele informacji potrzebnych do dokładnego szacowania ryzyka kredytowego, sprawdzenia wypłacalności dostawców (kluczowej w takich branżach jak produkcja i handel detaliczny) lub wstępnej kwalifikacji celów sprzedażowych i marketingowych.

Platforma **iCON Coface** zawiera dane z obszarów informacji biznesowej i ubezpieczenia należności. Łączymy je w jedną ocenę, która wskazuje, czy firma jest w stanie wywiązać się ze swoich zobowiązań finansowych. Przygotowujemy również opinie kredytowe, które pomagają zoptymalizować decyzje kredytowe dotyczące powtarzających się transakcji. Dostarczanie wszelkich danych odbywa się online lub za pośrednictwem połączenia API, integrując dokładne i aktualne informacje z bazy Coface z codziennym środowiskiem biznesowym, ułatwiając tym samym podejmowanie decyzji, analizowanie wskaźników w przyjazny dla użytkownika sposób.

Z nielicznymi wyjątkami, firmy notowane w rankingu CEE Top 500 bazują na połączeniu dużych portfeli nabywców B2B, klientów B2C lub licznych dostawców.

Zarządzanie taką złożonością wymaga ciągłej rewizji strategii zarządzania ryzykiem w celu wzmocnienia dwóch obszarów:

- **Monitoring:** aby wychwycić nieprzewidziane zmiany w strukturze lub wypłacalności spółek.
- **Szersze spojrzenie:** od indywidualnej oceny, czyli wgląd do **trendów w całym portfolio.**

iCON Coface rejestruje oba powyższe elementy, podkreślając interesariuszy zlokalizowanych w kraju lub za granicą (klientów, dostawców, konkurentów), za pomocą łatwych w użyciu interaktywnych pulpitów nawigacyjnych, które prezentują **wgląd w portfolio**, a wszystko to wraz z oceną sektorową i krajową.

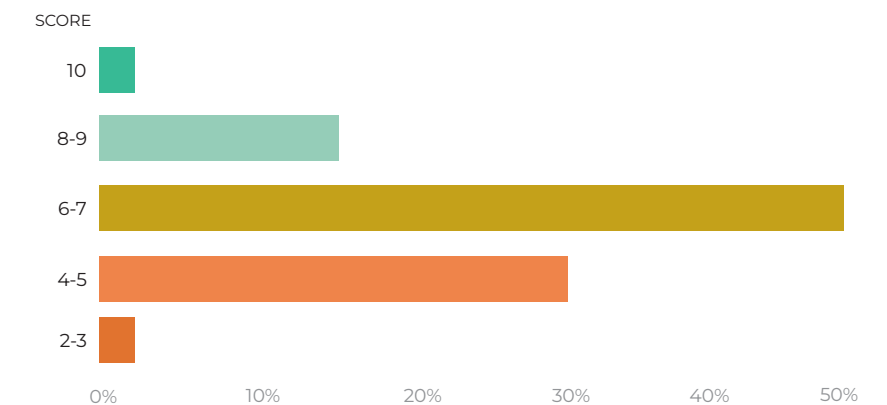
Przeprowadzając analizy do tej edycji CEE Top 500 zauważyliśmy, że niektóre z największych firm w naszym regionie mają wynik, który plasuje je w kategorii wysokiego ryzyka.

iCON
by coface

PAKIET PRODUKTÓW DO ROZWOJU I MONITOROWANIA FIRMY

Po więcej informacji wejdź:
<https://information.coface.com/>

Wykres 6: Podział ryzyka kredytowego spółek CEE TOP 500

Rozwój sytuacji będzie nadal monitorowany, a wyniki zostaną opublikowane w naszej przyszłorocznej edycji CEE TOP 500, wraz z dynamiką wyników tych wybitnych firm z naszego regionu!

Od kilku lat PGE jest stale obecna w czołówce zestawienia największych firm Europy Środkowo-Wschodniej. Wysoka pozycja PGE w rankingu kolejny rok z rzędu, jest potwierdzeniem, że jesteśmy jednym z najlepiej rozwijających się i najbardziej stabilnych przedsiębiorstw nie tylko w Polsce, ale i w regionie. Jako lider krajowego rynku energetycznego konsekwentnie prowadzimy szeroki program inwestycyjny, mający na celu transformację sektora w kierunku nowoczesnej i niezależnej energetyki. W ten sposób, już teraz budujemy bezpieczeństwo i suwerenność energetyczną Polski na kolejne lata.

Wojciech Dąbrowski
prezes zarządu PGE Polskiej Grupy Energetycznej

7 MIEJSCE

Table with 14 columns: POZYCJA 2022, ZMIANA POZYCJI, POZYCJA 2021, KRAJ, NAZWA FIRMY, GŁÓWNY SEKTOR, OBRÓT W MILIONACH EURO 2021, OBRÓT W MILIONACH EURO 2022, ZMIANA OBROTU, ZYSK NETTO W MILIONACH EURO 2021, ZYSK NETTO W MILIONACH EURO 2022, ZMIANA ZYSKU NETTO, ZATRUDNIENIE 2021, ZATRUDNIENIE 2022, ZMIANA W ZATRUDNIENIU. Rows include companies like ORANGE POLSKA S.A., POLSKA GRUPA GÓRNICZA S.A., SOCIETATEA NATIONALA DE GAZE NATURALE ROMGAZA, etc.

* skonsolidowane, ** szacunkowe, *** dane grupowe, nie dotyczy/niedostępne.

Table with 14 columns: POZYCJA 2022, ZMIANA POZYCJI, POZYCJA 2021, KRAJ, NAZWA FIRMY, GŁÓWNY SEKTOR, OBRÓT W MILIONACH EURO 2021, OBRÓT W MILIONACH EURO 2022, ZMIANA OBROTU, ZYSK NETTO W MILIONACH EURO 2021, ZYSK NETTO W MILIONACH EURO 2022, ZMIANA ZYSKU NETTO, ZATRUDNIENIE 2021, ZATRUDNIENIE 2022, ZMIANA W ZATRUDNIENIU. Rows include companies like ZSE ENERGIA A.S., VITERRA POLSKA SP. Z O.O., HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA - D.D., etc.

POZYCJA 2022	ZMIANA POZYCJI	POZYCJA 2021	KRAJ	NAZWA FIRMY	GŁÓWNY SEKTOR	OBROT W MILIONACH EURO 2021	OBROT W MILIONACH EURO 2022	ZMIANA OBROTU	ZYSK NETTO W MILIONACH EURO 2021	ZYSK NETTO W MILIONACH EURO 2022	ZMIANA ZYSKU NETTO	ZATRUDNIENIE 2021	ZATRUDNIENIE 2022	ZMIANA W ZATRUDNIENIU	
476	NEW		PL	CARGOTEC POLAND SP. Z O.O.	Metale	504	740	47%	15	25	75%	1 107	1 336	21%	
477	NEW		LT	NEOGROUP UAB	Przemysł mineralny, chemikaliów, ropy naf., tworzyw sztucznych i farmacji	545	740	36%	40	62	55%	220	211	-4%	
478	✓	415	CZ	OMV ČESKÁ REPUBLIKA, S.R.O.	Handel niewyspecjalizowany	681	740	9%	23	18	-22%	40	40	0%	
479	✓	425	BG	HUVEPROJECT JSC*	Przemysł mineralny, chemikaliów, ropy naf., tworzyw sztucznych i farmacji	645	740	15%	121	81	-33%	27	24	-11%	
480	NEW		EE	TAVID AS*	Handel niewyspecjalizowany	545	739	36%	14	22	56%	258	305	18%	
481	✓	331	HU	VODAFONE MAGYARORSZÁG TÁVKÖZLÉSI ZRT.	Elektronika, informacja i telekomunikacja	780	737	-6%	-20	-127	-539%	2 708	3 059	13%	
482	✓	477	PL	WIELTON S.A.*	Motoryzacja i transport	576	733	27%	10	24	140%	3 476	3 586	3%	
483	✓	386	CZ	FAURECIA EMISSIONS CONTROL TECHNOLOGIES, MLADÁ BOLESLAV, S.R.O.	Motoryzacja i transport	715	732	2%	18	19	8%	500	500	0%	
484	✓	459	PL	HAVI LOGISTICS SP. Z O.O.	Motoryzacja i transport	595	730	23%	1	1	28%	504	505	0%	
485	✓	346	PL	AMICA S.A.*	Elektronika, informacja i telekomunikacja	734	730	-1%	24	-2	-109%	3 329	3 253	-2%	
486	✓	385	CZ	ARCELORMITTAL EUROPE CZ S.R.O.	Metale	717	726	1%	1	1	-1%	20	20	0%	
487	✓	430	PL	JYSK SP. Z O.O.	Handel niewyspecjalizowany	625	725	16%	56	58	3%	2 388	2 465	3%	
488	NEW		EE	KASPERWIKI LAEVAOMANIKUD OU*	Przemysł mineralny, chemikaliów, ropy naf., tworzyw sztucznych i farmacji	485	722	49%	34	7	-78%	516	502	-3%	
489	NEW		PL	TAMEH POLSKA SP. Z O.O.	Usługi użyteczności publicznej	403	721	79%	9	42	380%	n.a.	546		
490	✓	388	RO	PORSCHE ROMANIA SRL	Motoryzacja i transport	691	721	4%	40	50	23%	138	140	1%	
491	✓	418	CZ	EUROVIACS, A.S.	Budownictwo	678	720	6%	10	25	138%	2 055	2 000	-3%	
492	✓	377	CZ	ROBERT BOSCH, SPOL. S R.O.	Motoryzacja i transport	730	717	-2%	16	13	-21%	3 555	3 000	-16%	
493	✓	431	CZ	PHILIP MORRIS ČR A.S.	Sektor rolno-spożywczy	655	715	9%	149	150	1%	1 000	1 000	0%	
494	NEW		PL	FERMY DROBIU WOŹNIAK SP. Z O.O.	Sektor rolno-spożywczy	433	713	65%	7	36	414%	1 456	2 000	37%	
495	NEW		PL	SWISSKRONO SP. Z O.O.	Sektor drzewno-meblarski	529	712	35%	64	86	34%	1 102	1 086	-1%	
496	✓	443	CZ	FERONA, A.S.	Metale	645	712	10%	56	24	-57%	801	793	-1%	
497	NEW		PL	ABB SP. Z O.O.	Elektronika, informacja i telekomunikacja	476	712	50%	-9	-4	55%	1 688	1 600	-5%	
498	NEW		HR	HEPELEKTRAD.O.O.	Usługi użyteczności publicznej	404	710	76%	22	-64	-387%	222	215	-3%	
499	NEW		PL	PORSCHE INTERAUTO POLSKA SP. Z O.O.	Motoryzacja i transport	701	710	1%	5	11	129%	n.a.	n.a.		
500	✓	448	HR	PLODINE D.D.	Handel niewyspecjalizowany	616	710	15%	35	33	-7%	3 656	3 967	9%	

Łukasz Kiliński
Country Manager Coface
w Polsce

Rok 2022 był dla największych firm w Regionie Europy Środkowo-Wschodniej oraz największych w Polsce rokiem silnego rozwoju oraz wysokiej rentowności.

ŻYJEMY W CIEKAWYCH CZASACH

Cytując chińskie przysłowie „obyś żył w ciekawych czasach” należy uznać, że od roku 2020, kiedy to doświadczyliśmy globalnej pandemii COVID-19 trwa etap głębokich zmian i transformacji, niekoniecznie negatywnych. W poprzednich rankingach mogliście Państwo zauważyć, że pomimo negatywnego wpływu pandemii w jej początkowej fazie, w kolejnych okresach wpłynęła ona na zwiększenie popytu globalnego oraz na braki w podaży wynikające również z zaburzeń w łańcuchach dostaw. Te elementy oraz demografia, transformacja energetyczna, wojny handlowe, kształt globalnej polityki redystrybucyjnej doprowadziły do silnej presji inflacyjnej. Dodatkowo w lutym 2022 Rosja zaatakowała Ukrainę, co w pierwszej fazie konfliktu wpłynęło na dynamiczny wzrost cen energii, a w Polsce miało bardzo istotny wpływ na konsumpcję spowodowaną masową imigracją obywateli Ukrainy.

W efekcie wyżej wymienionych elementów w roku 2022 obroty firm znacząco rosły napędzane przede wszystkim przez dynamikę podwyżek cen. W tym samym czasie firmy doświadczyły zwiększenia kosztów, co związane było ze wzrostem wynagrodzeń, cen energii oraz kosztów finansowania, to z kolei było efektem rosnących stóp procentowych. I tak rok 2022 był dla największych firm w Regionie Europy Środkowo-Wschodniej oraz największych w Polsce, rokiem silnego rozwoju oraz wysokiej rentowności.

Tradycyjnie już zadajemy sobie pytanie: jak zakończy się rok 2023? Wydaje się, że już w końcu 2022 roku przedsiębiorcy przewidywali, że rok 2023 będzie zdecydowanie trudniejszy od poprzednich. Wspomniany wcześniej wzrost kosztów obsługi długu w istotny sposób zmienił podejście do rozwoju kosztów i apetytu inwestycyjnego. W branżach mocno uzależnionych od cen surowców nastąpiło rozchwianie cenowe - np. w branży stalowej, gdzie już od sierpnia 2022 obserwowaliśmy brak stabilizacji cen, co w późniejszym okresie przerodziło się w znaczące spadki cenowe mające wpływ na stany magazynowe. Jednocześnie wyjątkowo wysoka inflacja doprowadziła w wielu branżach do znaczącego spadku popytu oraz do ostudzenia konsumpcji prywatnej.

Rok 2023 będzie dla przedsiębiorstw okresem korekty. Te z firm, które dobrze przepracowały okres hossy 2021-2022, rok 2023 przejdą po raz kolejny z dużymi sukcesami. Jednak nie wszyscy przedsiębiorcy mieli tak konserwatywną strategię, co zapewne będzie skutkowało średnioterminowymi trudnościami oraz wyzwaniem. Nie należy zapominać, że rok 2023 to nadal czas bardzo istotnych zawirowań politycznych na świecie. Wojna za naszą wschodnią granicą trwa i nie widać perspektywy na jej szybkie zakończenie. Napięcia w innych częściach świata, jak chociażby w strefie Gazy, czy też w Azji wokół Tajwanu, mogą doprowadzić do dodatkowych zawirowań na rynkach oraz znaczącego wzrostu ryzyka, który już dzisiaj w wielu publikacjach określany mianem napompowanego „balonika”, który może w którymś momencie pęknąć.

COFACE CEE

PROGNOZA GOSPODARCZA

**Grzegorz
SIELEWICZ**Główny
Ekonomista
Coface
w Polsce
i w Regionie
Europy
Centralnej

Rok 2022 przyniósł dalszą ekspansję gospodarczą w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. Co prawda stopy wzrostu nie osiągnęły tak wysokich poziomów jak w 2021 r., kiedy to nastąpiło ożywienie po pandemii, ale aktywność gospodarcza była nadal solidna. Średni wzrost PKB dla tej części Europy wyniósł 4,0% w 2022 r., po tym jak w 2021 r. odnotowano 6,2%. Było to zaskoczeniem, ponieważ spodziewano się, że gospodarka Europy Środkowo-Wschodniej mocno ucierpią, gdy pod koniec lutego 2022 r. rozpoczęła się inwazja Rosji na Ukrainę na pełną skalę, ze względu na bliskość geograficzną i powiązania handlowe regionu. Jednak odporność Europy Środkowo-Wschodniej utrzymała wzrost gospodarczy. Jedyne Estonia odnotowała łagodną recesję na poziomie 0,5%, podczas gdy stopy wzrostu w innych krajach były zbliżone do ich potencjału, przy czym największą ekspansję odnotowały Polska (+5,3%) i Chorwacja (+6,2%). Ta ostatnia była w stanie ponownie przyciągnąć wielu turystów, ponieważ odbiła się od głębokiego załamania, którego doświadczyła podczas pandemii.

Niemniej jednak, solidna aktywność gospodarcza kryje w sobie szczegóły, które nie tylko pomogły w osiągnięciu wskaźników wzrostu, ale także stanowiły wyzwania dla regionu Europy Środkowo-Wschodniej. Rosnąca inflacja była ważnym elementem, który szybko wywarł negatywny wpływ na wydatki i zaufanie konsumentów. Stopy inflacji zaczęły rosnąć pod koniec 2021 r. i utrzymywały się przez cały 2022 r., osiągając najwyższe poziomy niespotykane od upadku komunizmu w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. W istocie, gospodarki regionu odnotowały wysoką inflację już na początku 2022 r., choć nadal znajdowała się ona w jednocyfrowym przedziale, zanim pod koniec 2022 r. wzrosła nawet do ponad 20% w krajach bałtyckich i na Węgrzech. Przyspieszenie inflacji było spowodowane kilkoma czynnikami. W 2022 r. ceny surowców energetycznych nadal rosły i zostały dodatkowo podniesione, gdy Rosja rozpoczęła inwazję na Ukrainę. Chociaż ceny ropy naftowej zaczęły spadać w połowie 2022 r., pozostały wyższe niż w poprzednich latach, to notowania gazu ziemnego wzrosły ze względu na dużą zależność Europy od rosyjskich źródeł. Co więcej, ożywienie po pandemii wywołało zakłócenia w łańcuchu dostaw, które ograniczyły dostępność różnych komponentów i części wykorzystywanych w procesie produkcyjnym, co spowodowało gwałtowny wzrost cen. Podobnie jak w przypadku surowców energetycznych, wojna w Ukrainie była kolejnym powodem dalszego wzrostu cen i mniejszej dostępności różnych komponentów, ponieważ zarówno Rosja, jak i Ukraina były znaczącymi globalnymi producentami i eksporterami metali wykorzystywanych w wielu sektorach.

Z drugiej strony, takie otoczenie makroekonomiczne umożliwiło firmom generowanie wyższych obrotów i przeniesienie rosnących kosztów na konsumentów końcowych. Oczywiście nie było możliwe przeniesienie

wszystkich zwiększonych kosztów, które obejmowały nie tylko ceny energii i komponentów, ale także dalszy wzrost kosztów pracy. Rzeczywiście, pomimo wszystkich wyzwań roku 2022 i lat poprzednich, rynek pracy w regionie Europy Środkowo-Wschodniej pozostawał stabilny. Poziom bezrobocia był stosunkowo niski i zbliżony do najniższego w historii, wzrost płac nominalnych pozostawał solidny, wspierany również przez ciągłe podwyżki płacy minimalnej, podczas gdy firmy nadal musiały radzić sobie z niedoborami siły roboczej. Wyjaśnia to również odporność gospodarczą regionu w trakcie wojny w Ukrainie, która graniczy z wieloma krajami Europy Środkowo-Wschodniej. Innym czynnikiem jest wyższa inflacja niż w Europie Zachodniej. Poprawa na rynku pracy w Europie Środkowo-Wschodniej rozpoczęła się w 2023 r., co spowodowało stopniowy wzrost presji inflacyjnej. Wysoka zależność kilku krajów od rosyjskich surowców energetycznych, a także wyższy udział żywności w koszykach inflacyjnych wyjaśnia, dlaczego region wzrósł bardziej niż kraje Europy Zachodniej.

Kraje Europy Środkowo-Wschodniej nadal były aktywnymi eksporterami. Głównym miejscem docelowym pozostała Europa Zachodnia, choć eksplorowały one również dalsze lokalizacje, dzięki bezpośrednim wysyłkom i włączeniu do różnych łańcuchów dostaw. Patrząc na rok 2023 i kolejne lata, sytuacja zewnętrzna stała się głównym ryzykiem dla regionu Europy Środkowo-Wschodniej. Europa Zachodnia doświadcza słabej aktywności gospodarczej, w tym zmagających się z trudnościami Niemiec, które pozostają głównym celem eksportu dla regionu Europy Środkowo-Wschodniej. Obejmuje to nie tylko popyt krajowy, ale także stłumiony handel globalny, który w rezultacie wpływa na kraje Europy Środkowo-Wschodniej. Niskie poziomy produkcji przemysłowej, nowych zamówień i nastrojów biznesowych wskazują, że szybkie i silne ożywienie nie jest scenariuszem bazowym. Niemniej jednak, każdy kolejny kwartał powinien przynosić stopniową poprawę, a w rezultacie oczekuje się, że region Europy Środkowo-Wschodniej odnotuje wyższe stopy wzrostu. W tym samym czasie konsumpcja gospodarstw domowych straciła na odporności, a sprzedaż detaliczna w krajach Europy Środkowo-Wschodniej spadła do ujemnej rocznej dynamiki, ponieważ wysoka inflacja i wzrost stóp procentowych odbijają się coraz bardziej na gospodarce. Jednak w miarę postępu procesu dezinflacji i utrzymywania się silnego rynku pracy, konsumpcja gospodarstw domowych powinna stopniowo wnosić coraz większy wkład we wzrost gospodarczy. Jeśli sytuacja zewnętrzna również ulegnie poprawie, droga do ożywienia będzie otwarta, a kraje Europy Środkowo-Wschodniej mogą ponownie odnotować stopy wzrostu zgodne z ich potencjałem. Niemniej jednak, sytuacja w zakresie płynności biznesowej pozostanie pod wpływem wyzwań. Niewypłacalność firm już rośnie, ponieważ środki wsparcia są wycofywane, a pogorszenie sytuacji makroekonomicznej przekracza poziomy sprzed pandemii.

Oceny i badania dostępne pod adresem:
<https://www.coface.com/Economic-Studies-and-Country-Risks>

RUMUNIA

Tabela 10:
10 największych firm w Rumunii
Obroty i zysk netto w milionach EUR

* skonsolidowane, ** szacunkowe, nie dotyczy/niedostępne.

POZYCJA	POZYCJA TOP 500	NAZWA FIRMY	GŁÓWNY SEKTOR	OBROT W MILIONACH EURO 2021	OBROT W MILIONACH EURO 2022	ZMIANA OBROTU	ZYSK NETTO W MILIONACH EURO 2021	ZYSK NETTO W MILIONACH EURO 2022	ZMIANA ZYSKU NETTO	ZATRUDNIENIE 2021	ZATRUDNIENIE 2022	ZMIANA W ZATRUDNIENIU
1	8	OMV PETROM SA	Przemysł mineralny, chemikaliów, ropy naf., tworzyw sztucznych i farmacji	4 765	11 302	137%	543	2 079	283%	8 271	7 372	-11%
2	33	OMV PETROM MARKETING	Przemysł mineralny, chemikaliów, ropy naf., tworzyw sztucznych i farmacji	3 821	5 465	43%	101	112	11%	185	187	1%
3	38	AUTOMOBILE-DACIA SA	Motor vehicles, motorcycles, other vehicles and transport	4 332	5 194	20%	101	106	6%	12 946	12 195	-6%
4	44	ROMPETROL RAFINARE SA63	Motoryzacja i transport	2 455	4 652	90%	-91	135	248%	1 061	1 074	1%
5	63	LIDL DISCOUNT SRL78	Handel niewyspecjalizowany	3 006	3 737	24%	149	213	43%	9 092	10 086	11%
6	72	ROMPETROL DOWNSTREAM SRL	Przemysł mineralny, chemikaliów, ropy naf., tworzyw sztucznych i farmacji	2 474	3 348	35%	19	38	105%	453	438	-3%
7	78	KAUFLAND ROMANIA SCS94	Handel niewyspecjalizowany	2 822	3 236	15%	179	179	0%	13 512	13 827	2%
8	83	ENGIE ROMANIA S.A.	Usługi użyteczności publicznej	1 571	3 069	95%	14	129	807%	808	830	3%
9	92	FORD ROMANIA SA	Motoryzacja i transport	2 327	2 810	21%	12	-5	-140%	5 893	5 561	-6%
10	94	E.ON ENERGIE ROMÂNIA SA	Usługi użyteczności publicznej	1 378	2 773	101%	10	-73	-846%	207	668	223%

SŁOWENIA

Tabela 11:
10 największych firm w Słowenii
Obroty i zysk netto w milionach EUR

* skonsolidowane, ** szacunkowe, nie dotyczy/niedostępne.

POZYCJA	POZYCJA TOP 500	NAZWA FIRMY	GŁÓWNY SEKTOR	OBROT W MILIONACH EURO 2021	OBROT W MILIONACH EURO 2022	ZMIANA OBROTU	ZYSK NETTO W MILIONACH EURO 2021	ZYSK NETTO W MILIONACH EURO 2022	ZMIANA ZYSKU NETTO	ZATRUDNIENIE 2021	ZATRUDNIENIE 2022	ZMIANA W ZATRUDNIENIU
1	21	PETROL D.D., LJUBLJANA	Przemysł mineralny, chemikaliów, ropy naf., tworzyw sztucznych i farmacji	3 557	7 325	106%	66	19	-71%	2 084	1 962	-6%
2	34	HOLDING SLOVENSKE ELEKTRARNE D.O.O.	Usługi użyteczności publicznej	2 614	5 545	112%	19	-320	-1793%	199	209	5%
3	49	GEN-I, D.O.O.	Usługi użyteczności publicznej	3 433	4 297	25%	74	31	-58%	426	475	12%
4	129	GORENJE, D.O.O.	Elektronika, informacja i telekomunikacja	2 045	2 190	7%	-1	4	416%	3 512	3 004	-14%
5	195	KRKA D.D., NOVO MESTO	Przemysł mineralny, chemikaliów, ropy naf., tworzyw sztucznych i farmacji	1 381	1 554	12%	245	348	42%	6 204	6 075	-2%
6	196	LEK D.D.	Przemysł mineralny, chemikaliów, ropy naf., tworzyw sztucznych i farmacji	1 270	1 549	22%	147	164	11%	4 797	5 217	9%
7	233	GEOPLIN D.O.O.	Przemysł mineralny, chemikaliów, ropy naf., tworzyw sztucznych i farmacji	753	1 355	80%	18	-29	-263%	41	43	5%
8	239	IMPOL, D.O.O.	Metale	996	1 322	33%	36	42	17%	32	23	-28%
9	253	POSLOVNI SISTEM MERCATOR D.O.O	Handel niewyspecjalizowany	1 223	1 259	3%	-3	-10	-234%	7 919	7 426	-6%
10	295	MOL & INA, D.O.O.	Przemysł mineralny, chemikaliów, ropy naf., tworzyw sztucznych i farmacji	741	1 092	47%	27	-13	-148%	72	68	-6%

SERBIA

Tabela 12:
10 największych firm w Serbii
Obroty i zysk netto w milionach EUR

* skonsolidowane, ** szacunkowe, nie dotyczy/niedostępne.

POZYCJA	POZYCJA TOP 500	NAZWA FIRMY	GŁÓWNY SEKTOR	OBROT W MILIONACH EURO 2021	OBROT W MILIONACH EURO 2022	ZMIANA OBROTU	ZYSK NETTO W MILIONACH EURO 2021	ZYSK NETTO W MILIONACH EURO 2022	ZMIANA ZYSKU NETTO	ZATRUDNIENIE 2021	ZATRUDNIENIE 2022	ZMIANA W ZATRUDNIENIU
1	51	NAFTNA INDUSTRIJA SRBIJE A.D. NOVI SAD	Przemysł mineralny, chemikaliów, ropy naf., tworzyw sztucznych i farmacji	2 341	4 147	77%	197	797	304%	5 108	4 949	-3%
2	85	ELEKTROPRIVREDA SRBIJE AD, BEOGRAD	Usługi użyteczności publicznej	2 601	3 011	16%	-142	-524	-268%	23 507	20 008	-15%
3	281	DELHAIZE SERBIA DOO BEOGRAD (NOVI BEOGRAD)	Handel niewyspecjalizowany	994	1 140	15%	25	58	127%	11 637	11 426	-2%
4	285	HBIS GROUP SERBIA IRON & STEEL D.O.O. BEOGRAD	Metale	1 055	1 126	7%	202	-42	-121%	4 858	4 884	1%
5	294	TIGAR TYRES DOO PIROT	Motoryzacja i transport	851	1 099	29%	78	75	-3%	3 634	3 595	-1%
6	298	YUGOROSGAZ AD BEOGRAD (STARI GRAD)	Motoryzacja i transport	417	1 072	157%	9	20	117%	20	20	0%
7	322	SERBIA ZIJIN MINING D.O.O. BOR	Przemysł mineralny, chemikaliów, ropy naf., tworzyw sztucznych i farmacji	456	1 015	122%	293	639	118%	442	846	91%
8	330	SERBIA ZIJIN COPPER DOO BOR	Przemysł mineralny, chemikaliów, ropy naf., tworzyw sztucznych i farmacji	1 028	989	-4%	203	300	48%	5 724	5 945	4%
9	364	TELEKOM SRBIJA AD, BEOGRAD JP	Elektronika, informacja i telekomunikacja	820	902	10%	112	114	1%	7 300	7 980	9%
10	370	SRBIJAGAS NOVI SAD	Usługi użyteczności publicznej	732	894	22%	32	47	45%	941	936	-1%

SŁOWACJA

Table 13:
10 największych firm na Słowacji
Obroty i zysk netto w milionach EUR

* skonsolidowane, ** szacunkowe, nie dotyczy/niedostępne.

POZYCJA	POZYCJA TOP 500	NAZWA FIRMY	GŁÓWNY SEKTOR	OBROT W MILIONACH EURO 2021	OBROT W MILIONACH EURO 2022	ZMIANA OBROTU	ZYSK NETTO W MILIONACH EURO 2021	ZYSK NETTO W MILIONACH EURO 2022	ZMIANA ZYSKU NETTO	ZATRUDNIENIE 2021	ZATRUDNIENIE 2022	ZMIANA W ZATRUDNIENIU
1	11	VOLKSWAGEN SLOVAKIA, A.S.	Motoryzacja i transport	9 527	9 735	2%	192	202	6%	10 000	10 000	0%
2	27	KIA SLOVAKIA S. R. O.	Motoryzacja i transport	5 539	6 759	22%	222	176	-21%	3 000	3 000	0%
3	32	SLOVNAFT, A.S.	Przemysł mineralny, chemikaliów, ropy naf., tworzyw sztucznych i farmacji	4 060	6 018	48%	253	415	64%	2 000	2 000	0%
4	40	SLOVENSKE ELEKTRARNE, A.S.	Usługi użyteczności publicznej	2 793	4 967	78%	33	-217	-761%	3 797	3 000	-21%
5	53	U. S. STEEL KOŠICE, S.R.O.	Metale	3 590	4 023	12%	648	333	-49%	8 490	7 833	-8%
6	58	SLOVENSÝ PLYNÁRENSKÝ PRIEMYSEL, A.S.	Usługi użyteczności publicznej	1 924	3 955	106%	234	25	-89%	500	500	0%
7	66	PCA SLOVAKIA, S.R.O.	Motoryzacja i transport	3 365	3 659	9%	58	34	-41%	4 000	3 000	-25%
8	118	ZSE ENERGIA, A.S.	Usługi użyteczności publicznej	1 303	2 330	79%	18	48	160%	250	250	0%
9	157	LIDL SLOVENSÁ REPUBLIKA, V.O.S.	Handel niewyspecjalizowany	1 654	1 892	14%	147	159	8%	5 559	5 000	-10%
10	172	MOBIS SLOVAKIA S.R.O.	Motoryzacja i transport	1 483	1 806	22%	58	73	25%	1 922	2 019	5%

**UBEZPIECZENIE NALEŻNOŚCI
TO NIE TYLKO OCHRONA
PRZED RYZYKIEM.
TO BEZPIECZEŃSTWO,
DZIĘKI KTÓREMU
ROZWIJASZ SWÓJ BIZNES**

PUBLIKACJA COFACE

RANKING CEE TOP 500 / Listopad 2023

ZASTRZEŻENIE

Niniejszy dokument odzwierciedla opinię Działu Badań Ekonomicznych Coface na dzień jego sporządzenia i w oparciu o dostępne informacje; może on zostać zmieniony w dowolnym momencie. Informacje, analizy i opinie zawarte w niniejszym dokumencie zostały przygotowane na podstawie wielu źródeł uznanych za wiarygodne i poważne; jednakże Coface nie gwarantuje dokładności, kompletności ani prawdziwości danych zawartych w niniejszym dokumencie. Informacje, analizy i opinie zostały przedstawione wyłącznie w celach informacyjnych i mają stanowić uzupełnienie informacji dostępnych czytelnikowi w inny sposób. Coface publikuje niniejszy dokument w dobrej wierze i na podstawie zobowiązania do zachowania środków (rozumianych jako rozsądne środki handlowe) w odniesieniu do dokładności, kompletności i prawdziwości danych). Coface nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody (bezpośrednie lub pośrednie) lub straty jakiegokolwiek rodzaju poniesione przez czytelnika w wyniku wykorzystania przez niego informacji, analiz i opinii. Czytelnik ponosi zatem wyłączną odpowiedzialność za decyzje i konsekwencje decyzji podjętych na podstawie niniejszego dokumentu. Niniejszy dokument oraz wyrażone w nim analizy i opinie stanowią wyłączną własność Coface; czytelnik jest upoważniony do zapoznania się z nimi lub powielania ich wyłącznie do użytku wewnętrznego, pod warunkiem wyraźnego oznaczenia ich nazwą "Coface", powielenia niniejszego paragrafu oraz niezmienniania i niemodyfikowania danych. Jakiegokolwiek wykorzystywanie, pobieranie, powielanie do użytku publicznego lub komercyjnego jest zabronione bez uprzedniej zgody Coface. Zachęcamy do zapoznania się z informacjami prawnymi na stronie internetowej Coface.

KONTAKT DLA MEDIÓW

media-poland@coface.com

Photo: Coface, Shutterstock, Adobe Stock, Pbabay

